

มหัศจรรย์โพธิสัตว์
(บำเพ็ญสัจบารมี)

เมื่อใดพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ผู้ทำความสว่าง บังเกิด
ขึ้นในโลก เมื่อนั้นพระพุทธเจ้าเหล่านั้นย่อมประกาศธรรม
อันให้ถึงความเข้าไปประจักษ์ทุกขได้

มัจฉาโพธิสัตว์ (ปาเพ็ญสังขารม)

๔๕๓

ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน มวลมนุษยชาติต่าง
ปรารถนาจะให้โลกมีสันติสุขอย่างแท้จริง แต่ไม่มีใครรู้ว่า
สันติสุขที่แท้จริงอยู่ที่ไหน จะเข้าถึงได้อย่างไร จนกระทั่ง
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงค้นพบว่า การที่จะทำให้เกิดสันติสุข
ที่แท้จริงนั้น มนุษย์ทุกคนจะต้องปฏิบัติให้เข้าถึงสันติสุขภายใน
คือ เข้าถึงพระธรรมกาย ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดแห่งความสุขที่
แท้จริง และเป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะเป็น
ความแตกต่างกันโดยเชื้อชาติ ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์ หากได้
ลงมือปฏิบัติอย่างถูกวิธีแล้วย่อมเข้าถึงพระธรรมกายด้วยกันหมด
ทั้งสิ้น

พระธรรมเสนาบดีกล่าวไว้ใน ขุททกนิกาย ปฏิสงยุต ว่า

“ยทา จ พุทธา โลกสมิ อุปปชชนติ ปภงกรา
เต อิมํ ธมฺมํ ปกาเสนติ ทุกขุปสมคามินิ

เมื่อใดพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ผู้ทำความสว่าง บังเกิด
ขึ้นในโลก เมื่อนั้นพระพุทธเจ้าเหล่านั้นย่อมประกาศธรรม
อันให้ถึงความเข้าไประงับทุกข์ได้”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นแสงสว่างของโลก เป็น
ประทีปเอกที่ส่องนำทางชีวิต ให้มนุษยชาติหลุดพ้นจากความ
ทุกข์ทรมานทั้งปวง หลุดพ้นจากการบังคับบัญชาของกิเลสอาสวะ

มัจฉาโพธิสัตว์ (ปาเพญสังขารมี)

๔๕๘

จากอวิชชาคือความไม่รู้ ด้วยการประกาศสังฆธรรมที่พระองค์ทรงค้นพบในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ เมื่อ ๒,๕๐๐ กว่าปีก่อน หากไม่มีบุคคลเช่นพระพุทธองค์บังเกิดขึ้น มนุษยชาติย่อมพบแต่ความทุกข์เป็นอนันต์ จะไม่พบกับสันติสุขที่แท้จริงได้เลย

สังฆธรรมที่พระพุทธองค์ทรงค้นพบนั้น ใช้ว่าจะได้มาง่ายๆ พระองค์ต้องสั่งสมบมบารมีถึง ๒๐ อสงไขย ๑๐๐,๐๐๐ มหากัป บางชาติต้องทรงสละชีวิต เพื่อให้ได้มาซึ่งการบรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณ แม้พระชาติสุดท้าย พระองค์ยังต้องสละความสะดวกสบายที่มีพร่างพร้อมในพระราชวัง ออกบำเพ็ญเนกขัมมบารมีนานถึง ๖ ปี กว่าจะค้นพบเส้นทางสายกลางที่ทำให้พระองค์ได้บรรลุธรรม เมื่อพระองค์บรรลุแล้วก็มีได้หวงแหนไว้แต่เพียงผู้เดียว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเปิดเผยให้ชาวโลกทั้งหลาย ได้รู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในธรรมะที่พระองค์ได้ตรัสรู้แล้วตามไปด้วย

*สมัยหนึ่ง เมื่อครั้งที่พระพุทธองค์ประทับอยู่ที่วัดพระเชตะวันในแคว้นโกศล ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้สรรพสัตว์ทั้งหลายต้องลำบาก ได้รับทุกข์ทรมาน ข้าวกล้าในนาเสียหาย น้ำในสระก็แห้งขอด แม้แต่สระโบกขรณี ใกล้ชุมประตูวัด-

มัจฉาโพธิสัตว์ (ปาเพ็ญสังขารม)

๔๕๕

พระเชตวันก็ไม่มีน้ำทำให้เหล่าฝูงนกกาต่างรุมจิกกินปลาและเต่าที่หลบซ่อนอยู่ในเปือกตม เมื่อพระบรมศาสดาทอดพระเนตรเห็นความลำบากของสรรพสัตว์ทั้งหลายเช่นนั้นแล้ว ทรงมีพระมหารุณาคูณอันยิ่งใหญ่ ทรงดำริว่า เราควรจะต้องบันดาลให้ฝนตก

ครั้นรุ่งเช้าของวันใหม่ หลังจากทรงชำระพระสรีระและได้เสด็จกลับจากบิณฑบาต เสวยพระกระยาหารในเมืองสาวัตถี พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่แล้ว ได้ประทับยืนที่บันไดของสระโบกขรณี ตรัสเรียกพระอานนท์พลาจรับสั่งว่า “ดูก่อนอานนท์ เธอจงนำผ้าอาบนํ้ามา เราจะสร่งน้ำในสระโบกขรณีนี้”

พระเถระได้ฟังพระดำรัสเช่นนั้น จึงกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ น้ำในสระโบกขรณีแห้งขอดแล้ว เหลือแต่เพียงเปือกตมเท่านั้น พระเจ้าข้า”

พระองค์ตรัสว่า “อานนท์ ชื่อว่ากำลังของพระพุทธรเจ้าทั้งหลายใหญ่หลวงนัก เธอจงนำผ้าอาบมาเถิด”

เมื่อฟังพระดำรัสดังนั้น พระเถระจึงนำมาทูลถวาย ครั้นทรงรับแล้ว พระองค์ทรงนุ่งผ้าอุทกสาฎกด้วยชายข้างหนึ่ง อีกชายหนึ่งทรงคลุมพระสรีระ ประทับยืนที่บันไดพลาจตั้งพระทัยว่า “เราจักสร่งน้ำในสระโบกขรณีที่วัดพระเชตวันนี้”

มัจฉาโพธิสัตว์ (ปาเพ็ญสังขารมี)

๔๖๐

ขณะเดียวกันนั่นเอง บัณพุกัมพลศิลาอาสน์ของท้าวลักกะ
ลำแดงอาการร้อนขึ้นมาทันที ท้าวลักกะจึงมีเทวบัญชา เรียก
เทพวลาหก เจ้าแห่งฝนมาเฝ้าและตรัสว่า “พ่อเทพบุตร พระ-
บรมศาสดาทรงตั้งพระทัยว่า จักเสด็จลงสร่งน้ำในสระโบกขรณี
ที่วัดพระเชตุวัน บัดนี้พระองค์ได้ประทับยืนอยู่ที่บันไดแล้ว เธอ
จงบันดาลให้ฝนตกทั่วแคว้นโกศลโดยเร็วเถิด”

เทพวลาหกรับเทวบัญชาแล้ว นุ่งก้อนเมฆมหิมาก้อนหนึ่ง
ห่มก้อนหนึ่ง ขับเพลงเมฆสังคีต ปายหน้าไปทางทิศตะวันออก
ของโลกธาตุ จากนั้นบันดาลให้มีก้อนเมฆซ้อนกันเป็นชั้นๆ ถึง
พันชั้น ฟาส่งเสียงคำรามแลบแปลบปลาบ ฝนได้ตกลงมาทั่วทั้ง
แคว้นโกศล น้ำท่วมพื้นเหมือนห้วงน้ำที่ไหลปรี่มตลิ่ง เพียงครู่เดียว
ก็เต็มสระโบกขรณีจนถึงบันไดที่ประทับยืน ทำให้พระพุทธรองค์
ทรงสร่งน้ำได้ตั้งพุทธประสงค์

ครั้นตกเย็น พระภิกษุสงฆ์ได้สนทนาธรรมกันในธรรม-
สภาว่า “ผู้มีอายุทั้งหลาย ท่านทั้งหลายจงดูพระคุณสมบัติ คือ
พระขันติ พระเมตตา และพระกรุณาของพระทศพล ในเมื่อ
ข้าวกล้ำต่างๆ กำลังเหี่ยวแห้ง ชลาชัยทุกแห่งก็เหือดหาย
ฝูงปลา และเต่าประสบทุกขีใหญ่หลวง พระองค์ทรงอาศัย
พระกรุณา ทรงครองผ้าอุทกสาฎก ด้วยมุ่งพระทัยจะให้มหาชน
พ้นจากความทุกข์ ได้ประทับยืนที่บันไดชั้นแรกของสระโบกขรณี

มัจฉาโพธิสัตว์ (ปาเพ็ญสังขารมี)

๔๖๑

ทรงบันดาลให้ฝนตก เหมือนห้วงน้ำใหญ่ไหลบ่าท่วมโกศลรัฐ
ทุกส่วน เพียงครู่เดียวพระองค์ปลดเปลื้องมหาชน ให้พ้นจาก
ทุกข์กาย ทุกข์ใจได้”

ขณะพระภิกษูกำลังสนทนาธรรมอยู่นั้น พระบรมศาสดา
เสด็จออกจากพระคันธกุฏีสู่ธรรมสภา พลางตรัสถามว่า “ดูก่อน
ภิกษุทั้งหลาย พวกเขอนั่งสนทนากันด้วยเรื่องอะไร”

เมื่อภิกษุทั้งหลายกราบทูลแล้ว จึงตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย
มิใช่แต่ในบัดนี้เท่านั้น ที่เราตถาคตทำให้ฝนตก ในขณะที่
มหาชนพากันลำบาก แม้ในกาลก่อน ครั้งที่ตถาคตเกิดในกำเนิด
เป็นราชาของฝูงปลา เราได้ทำให้ฝนตกมาแล้วเช่นกัน” ทรงนำ
เรื่องในอดีตมาตรัสเล่าว่า

ณ ลำห้วยแห่งหนึ่งล้อมรอบด้วยเถาว์วัลย์ บริเวณสระ-
โบกขรณีในเมืองสาวัตถี แคว้นโกศลแห่งนี้ ครั้งนั้นพระโพธิสัตว์
บังเกิดในกำเนิดราชาแห่งปลา ในคราวนั้นแคว้นโกศลเกิดฝนแล้ง
ข้าวกล้าของชาวเมืองเหี่ยวแห้ง แหล่งน้ำทั้งหลายก็ขาดน้ำ
ฝูงปลา และเต่าพากันคุดเข้าไปในเปือกตม แม้แต่ลำห้วยที่
พระโพธิสัตว์อาศัยอยู่ ฝูงปลาก็พากันคุดเข้าโคลนตมซุกซ่อนอยู่
เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ ฝูงกา เป็นต้น ต่างพากันรุมจิกทิ้ง
ออกมาจิกกิน พระโพธิสัตว์เห็นความพินาศของหมู่ญาติ และ

มัจฉาโพธิสัตว์ (ปาเพ็ญสังขารมี)

๔๖๒

บรืวาร จึงดำริว่า ผู้อื่นเว้นเราเสียแล้ว ไม่มีใครเลยที่สามารถ
ปลดเปลื้องความทุกข์นี้ได้ เราจักทำสังจกิริยาให้ฝนตก
ปลดเปลื้องหมู่ญาติให้พ้นจากทุกข์คือความตาย

เมื่อคิดดังนั้นแล้ว พระโพธิสัตว์ได้แหวกเปือกตมออกมา
ทำสังจาธิษฐาน พญาปลานั้นมีสีกายเหมือนปุมตันอัญชัน มีตา
ทั้งคู่เหมือนแก้วมณีสีแดงที่เจียรระโนตีแล้ว ได้มองดูอากาศ
บันลือสีหนาทกล่าวกับเทพปักษชนนะว่า

“ข้าแต่พระปักษชนนะผู้เจริญ ข้าพเจ้าและหมู่ญาติกำลัง
เดือดร้อนมาก ในเมื่อข้าพเจ้าเป็นผู้ทรงศีลลำบากอยู่ ทำไมท่าน
ถึงไม่ช่วยให้ฝนตกลงมาเล่า ข้าพเจ้าบังเกิดในฐานะที่สามารถ
ก่อกินพวกเดียวกัน แต่ก็ไม่เคยก่อกินมัจฉาชาติ ไม่ว่าจะเป็น
ปลาเล็กขนาดเท่าเมล็ดข้าวสาร หรือแม้สัตว์เหล่าอื่น ข้าพเจ้าก็
มิเคยแก่งปลงชีวิตเลย ด้วยสังจวาจານี้ ขอท่านจงบันดาลให้
ฝนตกลงมา ปลดเปลื้องหมู่ญาติของข้าพเจ้าจากทุกข์ด้วยเถิด”

จากนั้นเทพผู้มีฤทธิ์ได้ยังฝนทำใหญ่ให้ตกทั่วแคว้นโกศล
ทำให้หมู่ญาติ และมหาชนพ้นจากทุกข์สมปรารถนา เมื่อพระพุท-
ธองค์ตรัสพระธรรมเทศนาจบ ทรงสรุปชาดกว่า “ฝูงปลาในครั้งนั้น
ได้มาเป็นพุทธบริษัท ปักษชนนะเทวราชได้มาเป็นพระอานนท์
ส่วนพญาปลา คือเรือดลาคต”

มัจฉาโพธิสัตว์ (ปาเพ็ญสังขารมณี)

๔๖๓

เพราะฉะนั้น การบังเกิดขึ้นของพระพุทธรองค์ เป็นการบังเกิดขึ้นเพื่อยังสันติสุขให้บังเกิดขึ้นแก่โลกอย่างแท้จริง พระองค์ทรงอุบัติขึ้นเพื่อเปลื้องทุกข์ให้กับสรรพสัตว์ทั้งหลาย ถึงแม้ว่าบางชาติต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพัน พระพุทธรองค์ก็ยอมเพื่อให้ได้มาซึ่งพระสัมมาสัมโพธิญาณ ที่จะนำพาสรรพสัตว์ทั้งหลายให้พ้นจากทุกข์ ควรอย่างยิ่งที่เราจะระลึกนึกถึงพระองค์ ยึดพระองค์เป็นแบบอย่างในการสร้างบารมี หมั่นระลึกนึกถึงพระคุณอันไม่มีประมาณของพระองค์ว่า การบังเกิดขึ้นของพระองค์นั้น เป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่มนุษย เทวา และสรรพสัตว์ทั้งหลาย

การที่จะระลึกนึกถึงพระองค์ เราควรทำในสิ่งที่พระองค์อยากจะให้ทำ นั่นคือ การปฏิบัติบูชา ดังนั้นให้ทุกๆ ท่านตั้งใจ ทำใจหยุดใจนิ่ง ให้ใจใสสะอาดบริสุทธิ์ หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ หรือผู้ใดจะระลึกนึกถึงพระบรมครูของเรา ด้วยการนึกพระปฏิมากรที่นั่งขัดสมาธิ เกตุดอกบัวตูม ใสเป็นแก้ว แทนการตรึงระลึกนึกถึงพระองค์ก็ได้

ให้ทุกคนทำใจหยุดใจนิ่งให้ติดตรึงระลึกนึกถึงพระพุทธเจ้า เป็นอารมณ์ ไม่กังวลกับสิ่งใดทั้งปวง เจริญพุทธานุสติโดยนำใจตรึงนึกถึงท่านเป็นอารมณ์ ใจหยุดใจนิ่ง ให้ใจใส ใจสบาย พยายามปรับปรุงวิธีการวางใจให้ดีกว่า ทำอย่างไร เราถึงจะ

มัจฉาโพธิสัตว์ (ปาเพญสัจจบารมี)

๔๖๔

วางใจได้ถูกส่วน ไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป ตึงเกินไปก็จะเครียด
หย่อนเกินไปก็จะเคลิ้ม ทำให้พอดี แล้วจะสบาย รู้สึกมีความ
พึงพอใจกับอารมณ์อย่างนี้ ถ้าเกิดความรู้สึกอย่างนี้ก็ให้รักษา
หวงแหนอารมณ์นี้ไว้นานๆ ให้ต่อเนื่อง ในใจให้มีพระพุทธเจ้า
เป็นอารมณ์ ให้ใจหยุดนิ่ง จนกว่าจะเห็นพระแก้วขาวใสบริสุทธิ์
เป็นพระธรรมกายที่ใสสว่างปรากฏเกิดขึ้นในกลางกายทุกๆ คน

